ADMINISTRATĪVĀ APGABALTIESA

Lieta Nr.A420552612

AA43-1787-14/15

SPRIEDUMS

Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2014.gada 20.jūnijā

Administratīvā apgabaltiesa šādā sastāvā:

tiesnesis referents M.Birzgalis,

tiesneses R.Paegle un V.Zommere

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz /pers. C/ pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, ar kuru Balvu novada domei tiktu uzlikts par pienākumu aprēķināt un piešķirt /pers. C/ kompensāciju par vecākiem /pers. D/ un /pers. E/ nepamatotu represiju rezultātā zaudēto īpašumu /adrese/sādžā, sakarā ar /pers. C/ apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2013.gada 27.novembra spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] 2007.gada 21.decembrī Balvu rajona padomes Nepamatoti represēto personu lietu izskatīšanas komisija izskatīja un izpildīja ar Administratīvās rajona tiesas 2007.gada 3.oktobra spriedumu lietā Nr.A42304706 uzlikto pienākumu, nolemjot izmaksāt papildus kompensāciju /pers. C/ par ēkām Ls 23 776, par mājlopiem Ls 10 161, par lauksaimniecības inventāru, būvmateriāliem un pārējo mantu Ls 7146 par vecākiem /pers. D/ un /pers. E/ nepamatotu represiju rezultātā zaudēto īpašumu /adrese/ sādžā, kopā izmaksājot Ls 41 083.

Balvu rajona padome ar 2008.gada 22.janvāra lēmumu Nr.9 nolēma:

1) izmaksāt papildus kompensāciju Ls 41 083 no valsts budžeta līdzekļiem pieteicējam;

2) atcelt Balvu rajona padomes 2003.gada 11.februāra lēmumu „Par īpašuma kompensāciju nepamatoti represētajām personām" (sēdes protokols Nr.2, §13) un atzīt par spēku zaudējušu 2005.gada 27.decembra lēmumu „Par papildus kompensācijas piešķiršanu /pers. C/" (sēdes protokols Nr.13,§10).

Nepiekrītot minētajam lēmumam, /pers. C/ vērsās Administratīvajā rajona tiesā.

Ar Administratīvās rajona tiesas 2009.gada 17.novembra spriedumu administratīvajā lietā Nr.A42479708 /pers. C/ pieteikums par labvēlīga administratīvā akta izdošanu tika daļēji apmierināts, uzlikts par pienākumu Balvu rajona padomei viena mēneša laikā no sprieduma likumīgā spēkā stāšanās dienas pieņemt lēmumu par papildus kompensācijas izmaksu /pers. C/ par mājlopiem Ls 27 537 apmērā un lauksaimniecības tehniku Ls 1791 apmērā. Vienlaikus noraidīts /pers. C/ pieteikums daļā par papildus kompensācijas izmaksu par mājas iedzīvi, būvmateriāliem, kā arī ēkām un būvēm.

Minētais spriedums netika pārsūdzēts un stājās spēkā 2009.gada 8.decembrī.

2011.gada 14.decembrī, 2011.gada 15.februārī un 2011.gada 20.aprīlī /pers. C/ ar iesniegumiem vērsās Balvu novada pašvaldībā, lūdzot atsākt risināt jautājumu par papildus kompensācijas aprēķināšanu un piešķiršanu par vecākiem /pers. D/ un /pers. E/

nepamatotu represiju rezultātā zaudēto īpašumu /adrese/ sādžā.

2011.gada 15.jūnijā Balvu novada pašvaldība sniedza atbildi Nr.4-2.1/798, kurā norādīts, ka, lai aprēķinātu kompensācijas vērtību par ēkām un būvēm, ir nepieciešams jauns, likumdošanā noteiktajā kārtībā veikts nekustamā īpašuma novērtējums, tādēļ Balvu novada pašvaldība aicināja /pers. C/ atbilstoši savām spējām piedalīties pierādījumu vākšanā.

Balvu novada pašvaldība 2012.gada 9.martā ar vēstuli Nr.3-3/428 vērsusies Ekonomikas ministrijā, lūdzot izvērtēt, vai pastāv tiesisks pamats aprēķināt papildus kompensāciju par represiju rezultātā zaudēto īpašumu.

Ar Ekonomikas ministrijas 2012.gada 13.aprīļa vēstuli Nr.231.2-6-3837 Balvu novada pašvaldībai sniegta atbilde, kurā norādīts, ka lēmums par papildu kompensācijas piešķiršanu būs jāpieņem Balvu novada domei un ka tai ir patstāvīgi jāinterpretē normatīvo aktu normas.

Balvu novada pašvaldība 2012.gada 24.aprīlī ar vēstuli Nr.3-3/1053 vērsās Latvijas Nekustamo īpašumu vērtētāju asociācijā, lūdzot sniegt informāciju par ekspertiem – sertificētiem nekustamo īpašumu vērtētājiem, kuri būtu kompetenti veikt nepamatotu represiju rezultātā zaudētā īpašuma (būves un ēkas) /adrese/ sādžā novērtēšanu atbilstoši Ministru kabineta 1995.gada 11.jūlija noteikumu Nr.197 „Noteikumi par bijušo mantas kompensācijas vērtības noteikšanu un tās salīdzināšanu ar privatizējamo objektu (mantas) pašreizējo vērtību" (turpmāk – Noteikumi Nr.197) 5.3.punkta prasībām papildu kompensācijas aprēķināšanai.

2012.gada 25.jūnijā /pers. C/ atkārtoti ar iesniegumu Nr.4-21/1051 vērsās Balvu novada domē saistībā ar papildu pierādījumiem kompensācijas aprēķināšanai par prettiesiski atsavinātā nekustamā īpašuma kompensēšanu /pers. C/ kā politiski represētai personai un savu politiski represēto vecāku likumiskajam mantiniekam.

Uz minēto iesniegumu /pers. C/ atbildi no Balvu novada domes (turpmāk arī – atbildētāja) nav saņēmis. /pers. C/ ar iesniegumiem vērsies arī Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijā, lūdzot palīdzību saistībā ar iesniegumu Balvu novada pašvaldībai.

Ar Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas 2012.gada 19.augusta vēstuli Nr.17.18-1e/11964 /pers. C/ sniegta atbilde, ka ministrija savas kompetences ietvaros sniegs atbildi uz viņa 2012.gada 10.jūlija iesniegumu, kad saņems informāciju no Balvu novada pašvaldības.

[2] 2012.gada 3.septembrī Administratīvajā rajona tiesā saņemts /pers. C/ (turpmāk arī – pieteicējs) pieteikums par labvēlīga administratīvā akta izdošanu.

Pieteikumā norādīts, ka /pers. C/ ir atkārtoti vērsies Balvu novada pašvaldībā (sākotnēji viņš to darīja jau 2007.gadā, kas beidzās ar Administratīvās rajona tiesas 2009.gada 17.novembra spriedumu, ar kuru tika noraidīts /pers. C/ pieteikums daļā labvēlīga administratīvā akta izdošanu par papildus kompensācijas izmaksu par mājas iedzīvi, būvmateriāliem, kā arī ēkām un būvēm), vēloties panākt sev labvēlīga administratīvā akta izdošanu, proti, lai viņam tiktu piešķirta kompensācija par represiju rezultātā zaudētajiem īpašumiem, taču Balvu novada dome izvairās atrisināt šo jautājumu un atsaka izdot viņam labvēlīgu administratīvo aktu.

Pieteicējs uzskata, ka atbildētāja nepilda likuma „Par politiski represētās personas statusa noteikšanu komunistiskajā un nacistiskajā režīmā cietušajiem" 10.panta pirmajā daļā uzlikto pienākumu.

Atbildētājai konkrētajā gadījumā jāvadās no Noteikumos Nr.197 noteiktās kārtības.

Pieteicējs un atbildētāja bija pieaicinājuši sertificētus speciālistus, lai noteiktu ēku un būvju atlikušo aizvietošanas vērtību uz 1945.gadu. Pieteicējs Balvu novada pašvaldībai piedāvāja kompensācijas aprēķinam par pamatu ņemt Balvu novada domes pieaicinātā sertificētā vērtētāja noteikto atlikušo aizvietošanas vērtību Ls 191 139, no kuras, atskaitot jau agrāk aprēķināto un saņemto, atliek Ls 165 363, taču Balvu novada dome atbildi nesniedza.

Pieteicējs uzskata, ka lietā ir veikti pietiekami aprēķini, kurus var ņemt vērā, lai izdotu viņam labvēlīgu administratīvo aktu.

[3] 2012.gada 5.novembrī saņemtajos atbildētājas rakstveida paskaidrojumos Balvu novada dome pieteikumu neatzīst un uzskata par nepamatotu. Paskaidrojumā norādīts, ka, tā kā pieteicējs līdz šim brīdim nav iesniedzis nepieciešamos pierādījumus papildu kompensācijas aprēķināšanai, pašvaldībai nav tiesiska pamata pieņemt lēmumu par papildu kompensācijas aprēķināšanu. Pieteicējs lūgumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu joprojām pamato ar pierādījumiem, kurus Administratīvā rajona tiesa 2009.gada 17.novembra spriedumā atzina par nepietiekamiem papildu kompensācijas aprēķināšanai.

Ņemot vērā, ka lietā nav mainījušies faktiskie apstākļi, nav iesniegti jauni pierādījumi, Balvu novada pašvaldībai nav tiesiska pamata pieņemt lēmumu par papildu kompensācijas piešķiršanu pieteicējam.

[4] Ar Administratīvās rajona tiesas 2013.gada 27.novembra spriedumu /pers. C/ pieteikums par labvēlīga administratīvā akta izdošanu tika noraidīts.

Spriedums motivēts šādi.

[4.1] No lietas materiāliem izriet, ka 2007.gada 21.decembrī Balvu rajona padomes Nepamatoti represēto personu lietu izskatīšanas komisija nolēma izmaksāt papildu kompensāciju /pers. C/ cita starpā arī par vecākiem /pers. H/ un /pers. E/ nepamatotu represiju rezultātā zaudēto īpašumu /adrese/, kopā izmaksājot Ls 41 083.

2010.gada 14.decembrī, 2011.gada 15.februārī un 20.aprīlī pieteicējs vērsās Balvu novada pašvaldībā ar lūgumu aprēķināt un piešķirt papildu kompensāciju par vecākiem /pers. D/ un /pers. E/ nepamatotu represiju rezultātā zaudēto īpašumu /adrese/ sādžā. Ar Balvu novada pašvaldības 2011.gada 15.jūnija atbildi Nr.4-2.1/798 atteikts uzsākt nekustamā īpašuma novērtēšanu. Atbildē norādīts, ka, lai aprēķinātu kompensācijas vērtību par ēkām un būvēm, ir nepieciešams jauns nekustamā īpašuma novērtējums, un pieteicējam izteikts aicinājums iesniegt pierādījumus par nekustamā īpašuma vērtību. Tādējādi no minētās atbildes, kā arī Balvu novada pašvaldības rakstveida paskaidrojumiem tiesa secināja, ka Balvu novada pašvaldība neiebilst pret papildu kompensācijas aprēķinu, bet uzskata, ka tas darāms uz jauna nekustamā īpašuma novērtējuma pamata, kas jānodrošina pašam pieteicējam.

Tiesa atzina, ka lietā ir strīds, vai Balvu novada pašvaldībai bija tiesisks pamats atteikt uzsākt nepamatotu represiju rezultātā zaudēto īpašumu novērtējumu un atteikt aprēķināt papildu kompensāciju.

[4.2] Lai atrisinātu tiesisko strīdu, tiesa atzina, ka ir noskaidrojami šādi fakti – vai ir nepieciešams jauns nekustamā īpašuma novērtējums; ja ir, tad kas ir atbildīgs par šāda novērtējuma sagatavošanu.

[4.3] Lietā nav strīda par Balvu novada pašvaldības kompetenci un pienākumu izskatīt jautājumu par papildu kompensācijas aprēķināšanu un piešķiršanu par nepamatotu represiju rezultātā zaudēto īpašumu.

Metodiku, kādā aprēķina bijušo īpašnieku mantas – namīpašumu, uzņēmumu, viesnīcu, kinoteātru, veikalu, slimnīcu un citu īpašuma objektu (izņemot zemi) – kompensācijas vērtību, noteic Noteikumi Nr.197.

Saskaņā ar Noteikumu Nr.197 5.punkta 3.apakšpunktu, ja nav atrodami nekustamā īpašuma vērtību apliecinoši dokumenti, bet uz minēto īpašumu dokumentāri vai tiesas ceļā ir pierādītas īpašuma tiesības un noteikts šī objekta sastāvs un stāvoklis (sākot ar 1944.gadu), tad nekustamā īpašuma sākotnējo vērtību, pamatojoties uz ekspertu slēdzieniem, nosaka pēc analoģijas — atbilstīgi divu attiecīgajam objektam līdzvērtīgu objektu vidējai sākotnējai vērtībai, kura aprēķināta saskaņā ar šiem noteikumiem un ņemot vērā zemes vērtības cenas atšķirību attiecīgā nekustamā īpašuma un salīdzināmā nekustamā īpašuma apbūves zonā gadā, par kuru aprēķina bijušo īpašnieku mantas sākotnējo vērtību.

Jautājums par papildus kompensācijas izmaksu pieteicējam par mājas iedzīvi, būvmateriāliem, kā arī ēkām un būvēm jau ir vērtēts Administratīvajā rajona tiesā. Ar Administratīvās rajona tiesas 2009.gada 17.novembra spriedumu administratīvajā lietā Nr.A42479708 noraidīts /pers. C/ pieteikums daļā par papildu kompensācijas izmaksu par mājas iedzīvi, būvmateriāliem, kā arī ēkām un būvēm. Spriedums stājās spēkā 2009.gada 8.decembrī. Tiesa sprieduma 22.punktā secināja, ka nekustamā īpašuma vērtību apliecinoši dokumenti nav atrodami, bet ir zināms minētā objekta sastāvs. Sprieduma 21.punktā norādīts, ka nevienā no noformētajām atskaitēm par būvju nekustamā īpašuma novērtējumu būvju kompensācijas vērtība nav noteikta atbilstoši Noteikumu Nr.197 noteiktajai kārtībai. Savukārt šī sprieduma 23.punktā tiesa konstatēja, ka nedz ar tiesas iegūtajiem pierādījumiem, nedz ar pieteicēja iesniegtajiem pierādījumiem nav iespējams noteikt ēku un būvju sākotnējo vērtību (tiesa pārliecinājās, ka administratīvajā lietā Nr.A42479708 ir lūgta informācija Latvijas Valsts vēstures arhīvam, no kura saņemta atbilde, ka arhīvs nav tiesīgs veikt nekustamam īpašumam „/Nosaukums/ Nr.5" līdzvērtīgu nekustamo īpašumu ēku identifikāciju un lūdz ar apzinātajiem dokumentiem iepazīties arhīva lasītavā).

Tā kā lietā nav strīda, ka nekustamā īpašuma vērtību apliecinoši dokumenti nav atrodami, taču ir zināms minētā objekta sastāvs, tad ēku un būvju sākotnējā vērtība ir nosakāma atbilstoši Noteikumu Nr.197 5.3.apakšpunktam – ir nepieciešams nekustamā īpašuma novērtējums (eksperta slēdziens), kurā ēku un būvju sākotnējo vērtību noteiktu atbilstīgi divu attiecīgajam objektam līdzvērtīgu objektu vidējai sākotnējai vērtībai, kura aprēķināta saskaņā ar šiem noteikumiem un ņemot vērā zemes vērtības cenas atšķirību attiecīgā nekustamā īpašuma un salīdzināmā nekustamā īpašuma apbūves zonā gadā, par kuru aprēķina bijušo īpašnieku mantas sākotnējo vērtību.

[4.4] Tiesa uzskatīja, ka katrā konkrētajā gadījumā ir jāizvērtē, cik lielas grūtības informācijas ieguvē ir tiesai un iestādei, cik lielas grūtības ir pieteicējam. Kā paskaidro Balvu novada pašvaldība, tai nav izdevies atrast un piesaistīt ekspertu, kas sagatavotu slēdzienu, lai noteiktu ēku un būvju sākotnējo vērtību. Pašvaldība Latvijas nekustamo īpašumu vērtētāju asociācijai ir lūgusi informāciju par ekspertiem – sertificētiem nekustamo īpašumu vērtētājiem, kuri būtu kompetenti veikt nepamatotu represiju rezultātā zaudēto īpašumu vērtības noteikšanu, taču atbilde nav saņemta. Tādējādi nav šaubu, ka pašvaldībai ir bijušas grūtības nepieciešamās informācijas ieguvē.

[4.5] Saskaņā ar Noteikumu Nr.197 5.3.apakšpunktu, lai potenciālais eksperts varētu sniegt atzinumu par nekustamā īpašuma sākotnējo vērtību, vispirms ir nepieciešams atrast divus attiecīgajam objektam līdzvērtīgus objektus. Kā tika norādīts iepriekš, administratīvajā lietā Nr.A42479708 tiesa par iespējamiem līdzvērtīgiem nekustamajiem īpašumiem pieprasīja informācija Latvijas Valsts vēstures arhīvam, taču Latvijas Valsts vēstures arhīvs paskaidroja, ka nevar sniegt šādu informāciju. Tādējādi secināms, ka arī tiesai nav iespējas konkrēto informāciju iegūt.

Līdz ar to, tā kā administratīvā lieta ir ierosināta pēc /pers. C/ pieteikuma un viņš vēlas, lai Balvu novada pašvaldība aprēķina un izmaksā kompensāciju par nepamatotu represiju rezultātā zaudēto īpašumu, un ne iestādei, ne tiesai nav izdevies iegūt pierādījumus par nekustamā īpašuma vērtību, tad izskatāmajā gadījumā pierādījumu nasta gulstas uz pieteicēju. Proti, tieši pašam pieteicējam ir pienākums iesniegt Noteikumu Nr.197 noteiktajā kārtībā noformētu eksperta atzinumu, ja viņš vēlas, lai Balvu novada pašvaldība aprēķinātu un piešķirtu papildu kompensāciju par nepamatotu represiju rezultātā zaudēto īpašumu.

[4.6] Ņemot vērā, ka kompensācijas par nepamatotu represiju rezultātā zaudēto īpašumu aprēķināšanai ir nepieciešams eksperta novērtējums, kas veikts Noteikumu Nr.197 noteiktajā kārtībā, taču tāds nav iesniegts, tad šobrīd Balvu novada pašvaldībai nav tiesisku iespēju aprēķināt un piešķirt pieteicējam papildus kompensāciju par nepamatotu represiju rezultātā zaudēto īpašumu. Līdz ar to pieteicēja prasījums par labvēlīga administratīvā akta izdošanu nav pamatots un ir noraidāms.

[5] Par Administratīvās rajona tiesas 2013.gada 27.novembra spriedumu pieteicējs iesniedza apelācijas sūdzību, norādot turpmāk

minētos argumentus.

[5.1] Tiesa ir izdarījusi kļūdainu secinājumu par Balvu novada pašvaldības piekrišanu un gatavību veikt pilnu kompensācijas aprēķinu, ignorējot pieteicēja norādītās atbildētājas pretdarbības kopš 2000.gada.

[5.2] Tiesa neņēma vērā, ka jau pirms 2009.gada 17.novembra sprieduma ir saņemtas atbildes no Daugavpils novada domes, Rēzeknes rajona padomes administrācijas un Krāslavas rajona padomes, ka minētās pašvaldības nav aprēķinājušas kompensācijas vērtību bijušajiem īpašniekiem, piemērojot Noteikumu 5.3.punkta prasības.

[5.3] Tiesa atstāja bez ievērības apstākli, ka no lietas materiāliem ir konstatēts, ka lauku saimniecību apbūve Abrenē nebija raksturīga Latgales saimniecībām, līdz ar to ir neiespējami pat tuvākajā apkārtnē atrast pēc lieluma līdzvērtīgu saimniecību.

[5.4] Tiesa nav vērtējusi Ekonomiskas ministrijas viedokli, ka atbilstoši Administratīvā procesa likuma 8.pantam iestāde un tiesa, piemērojot tiesību normas, izmanto tiesību normu interpretācijas pamatmetodes, lai sasniegtu taisnīgāko un lietderīgāko rezultātu.

[5.5] Tiesa atstāja bez ievērības pieteicēja iesniegtos ēku apdrošināšanas summu aprēķinus.

[6] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 304.panta pirmo daļu Administratīvā apgabaltiesa lietu izskatīja rakstveida procesā.

Motīvu daļa

[7] Pārbaudījusi lietas materiālus, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka apelācijas nav pamatota un pieteikums ir noraidāms.

[8] Administratīvā procesa likuma 307.panta ceturtā daļa noteic, ja tiesa, izskatot lietu, atzīst, ka zemākās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, tā sprieduma motīvu daļā var norādīt, ka pievienojas zemākās instances tiesas sprieduma motivācijai. Šajā gadījumā šā likuma 251.panta piektajā daļā noteiktos apsvērumus sprieduma motīvu daļā var nenorādīt.

Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka pirmās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pietiekams, līdz ar to Administratīvā apgabaltiesa pievienojas pirmās instances tiesas sprieduma motivācijai (sk. šī sprieduma [4.1] – [4.6] punktu) un atkārtoti to nenorāda.

[9] Lietā nav strīda par to, ka pieteicējs ir politiski represēta persona un viņa ģimenei nepamatotu represiju rezultātā ir tikusi atņemta manta.

Saskaņā ar likuma „Par politiski represētās personas statusa noteikšanu komunistiskajā un nacistiskajā režīmā cietušajiem" 9.panta pirmās daļas pirmo teikumu valsts nodrošina represēto personu tiesību atjaunošanu civilo, ekonomisko un sociālo tiesību sfērā atbilstoši likumam.

Savukārt šī likuma 10.panta pirmā daļa paredz, ka valsts un pašvaldību institūcijas un to amatpersonas pēc politiski represēto personu, kā arī citu ieinteresēto personu iesniegumu saņemšanas gādā, lai likumā noteiktajā kārtībā tiktu novērstas totalitāro režīmu radīto civilo, ekonomisko un sociālo tiesību ierobežojumu izraisītās sekas, atlīdzināti šo režīmu radītie materiālie zaudējumi, to nodarītais fiziskais un morālais kaitējums.

Ievērojot minētās tiesību normas, apgabaltiesa secina, ka likumdevējs ir nepārprotami noteicis, ka valsts un pašvaldību iestādēm, saņemot represēto personu iesniegumus, ir pienākums tos pienācīgā kārtā izvērtēt, lai gadījumos, kad tie ir pamatoti, šīm personām tiktu atlīdzināti gan materiālie zaudējumi, gan arī nemantiskie kaitējumi.

[10] Izvērtējot pieteicēja apelācijas sūdzības argumentus, apgabaltiesa secina, ka pieteicēja galvenais arguments ir tāds, ka, pieteicējaprāt, objektīvu iemeslu dēļ nav iespējams izpildīt Noteikumu Nr.197 5.3.apakšpunkta prasības, līdz ar to konkrētajā lietā pieteicējs uzskata, ka minētās prasības, nosakot ēku un būvju sākotnējo vērtību, nav ņemamas vērā.

Apgabaltiesa turpmāk minēto apsvērumu dēļ uzskata, ka šāds pieteicēja arguments ir nepamatots.

Ministru kabinets 1995.gada 11.jūlijā ir pieņēmis Noteikumus Nr.197, kuru 2.punktā noteikts, ka šos noteikumus savā darbā izmanto institūcijas (valsts institūcijas, pilsētu domes, rajonu un pagastu padomes, kā arī tiesu iestādes), kuras atjauno īpašuma tiesības un aprēķina kompensācijas vērtību atbilstīgi likumam „Par īpašuma tiesību atjaunošanu uz uzņēmumiem un citiem īpašuma objektiem", likumam „Par namīpašumu atdošanu likumīgajiem īpašniekiem", likumam „Par namīpašumu denacionalizāciju Latvijas Republikā", likumam „Par privatizācijas sertifikātiem" un citiem normatīvajiem aktiem.

Ievērojot minēto, Administratīvā apgabaltiesa uzskata, ka nedz pašvaldībai, nedz tiesai nav pamata nepiemērot šos noteikumus, kuros ir norādīta metodika, saskaņā ar kuru tiek aprēķināta bijušo īpašnieku mantas kompensācijas vērtība.

Saskaņā ar Noteikumu Nr.197 5.punkta 3.apakšpunktu, ja nav atrodami nekustamā īpašuma vērtību apliecinoši dokumenti, bet uz minēto īpašumu dokumentāri vai tiesas ceļā ir pierādītas īpašuma tiesības un noteikts šī objekta sastāvs un stāvoklis (sākot ar 1944.gadu), tad nekustamā īpašuma sākotnējo vērtību, pamatojoties uz ekspertu slēdzieniem, nosaka pēc analoģijas— atbilstīgi divu attiecīgajam objektam līdzvērtīgu objektu vidējai sākotnējai vērtībai, kura aprēķināta saskaņā ar šiem noteikumiem un ņemot vērā zemes vērtības cenas atšķirību attiecīgā nekustamā īpašuma un salīdzināmā nekustamā īpašuma apbūves zonā gadā, par kuru aprēķina bijušo īpašnieku mantas sākotnējo vērtību.

Tā kā konkrētajā gadījumā nav atrodami nekustamo īpašumu vērtību apliecinošie dokumenti, bet ir zināms to sastāvs, pirmās instances tiesa ir pamatoti atzinusi, ka konkrētajā gadījumā ir piemērojams Noteikumu Nr.197 5.3.apakšpunkts.

No lietas materiāliem izriet, ka Valsts zemes dienests un SIA /Nosaukums A/ ir atteikušies noteikt pieteicēja vecākiem piederējušo nekustamo īpašumu sākotnējo vērtību, norādot dažādus iemeslus. Līdz ar to pieteicējs uzskata, ka nav iespējams piesaistīt nevienu nekustamā īpašuma vērtētāju (ekspertu).

Kā redzams no lietas materiāliem, atbildētājai tomēr ir izdevies piesaistīt nekustamā īpašuma vērtētāju /pers. L/, kurš 2007.gada 30.novembrī ir sniedzis novērtējuma ziņojumu par nekustamā īpašuma „/Nosaukums/ Nr.5" tirgus vērtību 2007.gada novembrī.

Ievērojot minēto, apgabaltiesa secina, ka, lai arī pirmās instances tiesa administratīvajā lietā Nr.A42479708 ir atzinusi, ka novērtējums neatbilst Noteikumiem Nr.197, jo nav tikusi izmantota šajos noteikumos norādītā metodika, tomēr vispārīgi ir atzīstams, ka nekustamā īpašuma vērtētāju piesaistīšana ir iespējama.

Pieteicējs norāda, ka viņam, sarakstoties ar daudzām pašvaldībām, kā arī Latvijas Valsts vēstures arhīvu, nav izdevies noskaidrot, vai citas pašvaldības, nosakot nekustamo īpašumu kompensācijas apmēru, ir piemērojušas Noteikumu Nr.197 5.3.apakšpunktu, kā arī noskaidrot ziņas par citiem līdzvērtīgiem nekustamajiem īpašumiem.

Apgabaltiesas ieskatā tas vien, ka citas pašvaldības nav piemērojušas Noteikumu Nr.197 5.3.apakšpunktu, vēl neliecina, ka šajā punktā norādītā metodika ir nepareiza, jo pašvaldību norādītajās atbildēs lasāms, ka pašvaldībām nebija tādas vajadzības šo konkrēto apakšpunktu piemērot.

Savukārt no lietā esošās Latvijas Valsts vēstures arhīva vēstules redzams, ka arhīvs ir piedāvājis pieteicējam līdzvērtīgus nekustamos īpašumus meklēt, izmantojot arhīva lasītavu, līdz ar to secināms, ka pieteicējam nav liegta iespēja izmantot arhīva pakalpojumus.

Apgabaltiesas ieskatā līdzvērtīgu nekustamo īpašumu meklējumos pašvaldībai ir jāsniedz pieteicējam palīdzība, ņemot vērā, ka Balvu novada domei (pirms novadu reformas Balvu rajona padome) ir jābūt informācijai par jau apmierinātajiem politiski represēto personu mantas kompensācijas pieprasījumiem gan Balvu novadā, gan arī bijušajā Abrenes novadā.

Apgabaltiesas ieskatā līdzvērtīgajiem nekustamajiem īpašumiem nav jābūt tādiem, kas ir piederējuši vienam saimniekam (vienai saimniecībai), bet pietiek, ja tiek atrasti objekti, kas pēc to sastāva un stāvokļa bijuši līdzīgi tiem īpašumiem, kas piederēja pieteicēja vecākiem.

Tā kā pieteicēju neapmierina tas kompensācijas apmērs, kas viņam jau ir piešķirts, un viņam ir interese saņemt lielāku kompensācijas apmēru, apgabaltiesa atzīst, ka pirmās instances tiesa ir pamatoti atzinusi, ka, pastāvot šādiem apstākļiem, pierādījumu nasta konkrētajā gadījumā gulstas uz pieteicēju.

Savukārt pašvaldībai, saņemot no pieteicēja iesniegumus ar jauniem pierādījumiem, priekšlikumiem (iespējams, par vienošanos par kompensācijas apmēru), lūgumiem par informācijas sniegšanu, nav pamata pieteicēja iesniegumus ignorēt, bet ir pienākums atbilstoši likuma „Par politiski represētās personas statusa noteikšanu komunistiskajā un nacistiskajā režīmā cietušajiem" 10.panta pirmās daļas noteikumiem tos izvērtēt.

[11] Ņemot vērā iepriekš minēto, apgabaltiesa atzīst, ka pieteicēja pieteikums par labvēlīga administratīvā akta izdošanu ir noraidāms.

Apgabaltiesa atzīst, ka pirmās instances tiesas spriedums ir pamatots.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 307. un 309.pantu, Administratīvā apgabaltiesa

nosprieda:

Noraidīt pieteicēja /pers. C/ pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu.

Spriedumu var pārsūdzēt Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamentā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot kasācijas sūdzību Administratīvajā apgabaltiesā.

Tiesnesis referents	M.Birzgalis
Tiesneses	R.Paegle
	V.Zommere